

Inhoud

Behangen.....	2
Inleiding.....	2
Behang.....	3
Behang verwijderen	4
Afstomen (1).....	4
Afstomen (2).....	4
Afweken.....	5
Afstrippen.....	5
Opzuiveren en controleren	6
Muur behang klaar maken	7
Repareren en schuren	7
Isoleren.....	7
Voorstrijken	8
Met of zonder patroon?	9
Banenplan maken.....	10
Hoeveel?.....	10
Banen uit een rol	10
Aantal rollen	11
Behang controleren.....	11
Op maat maken	13
Behang met patroon	16
Inlijmen.....	17
Lijm aanmaken	17
Lijm voor behangselpapier	17
Inweektijd.....	18
Glasweefsellijm.....	18
Loodlijn zetten.....	19
Aanbrengen van behang	20
Glasweefsel aanbrengen	22
Hoeken, ramen en deuren	23
Afwerken van behang.....	24

Behangen

Inleiding

Afwerken met behang

De muur voorbereiden

Behang aanbrengen

Keuzevak 12 – Behangen

Behang

Met behang kun je een ruimte er leuk uit laten zien. Er zijn verschillende soorten behang. Zo heb je bijvoorbeeld papieren behang, maar ook glasweefselbehang. Wanneer kies je voor welk behang? Glasweefsel behang is sterker dan papieren behang. Je gebruikt glasweefselbehang om een muur te verstevigen of barsten en scheuren te verbergen.

Je weet nu dat behang gemaakt kan zijn van verschillende materialen. Ook heb je behang met en zonder patroon. Behang zonder patroon is egaal van kleur. Op patroonbehang wordt een bepaald figuur meerdere keren herhaald. Patroonbehang moet je anders aanbrengen dan behang zonder patroon. Of behang een patroon heeft kun je zien op de bijsluiter.

Keuzevak 12 – Behangen

Behang verwijderen

Zit er nog oud behang op de muur? Dan moet je dit eerst verwijderen. Je kunt oud behang op verschillende manieren verwijderen:

Afstomen (1)

Je stoomt behang af met een elektrisch afstoomapparaat. Dit apparaat vul je voor driekwart met water. Een elektrisch element in het apparaat verwarmt het water. Als het water gaat koken ontstaat er stoom. De stoom wordt via het stoombord tegen het behang geblazen. Door de stoom wordt de lijm onder het behang vochtig gemaakt. Hierdoor kun je het behang afsteken.

Afstomen (2)

Soms kan de stoom niet doordringen tot de lijm onder het behang, bijvoorbeeld door een verflaag. Om de stoom door te laten dringen tot de lijm kun je met een prikroller gaatjes maken in het behang. Nadat je de gaatjes hebt gemaakt kun je met het afstoomapparaat over het behang.

Let op! Stoom kan ernstige brandwonden veroorzaken. Wees dus altijd voorzichtig bij het werken met een stoomapparaat.

Keuzevak 12 – Behangen

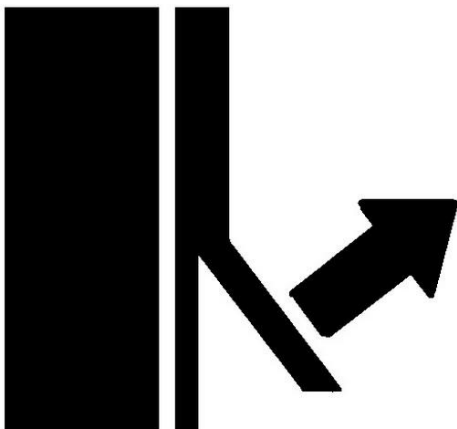
Afweken

Je weekt behang af met water met een afweekmiddel. Het afweekmiddel zorgt ervoor dat de lijm beter oplost. Je maakt het afweekmiddel aan volgens voorschrift. Hierna breng je het aan met een spons, plantenspuit of blokkwast. Je laat het behang 5 tot 15 minuten inweken. Op de verpakking staat hoe lang het precies moet inweken. Daarna verwijder je het behang met een afsteekmes of plamuurmes.

Afstrippen

Bij behang met een afstribbare toplaag zijn twee lagen papier zo aan elkaar verbonden dat ze bij het lostrekken van de muur van elkaar los laten. Je trekt dan de bovenste laag los. Er blijft dan een dunne laag papier op de muur achter. Op de verpakking van de behangrol staat een symbool waaraan je kunt zien of het behang een afstribbare toplaag heeft.

Opzuiveren en controleren

Na het verwijderen van het behang zitten er vaak nog kleine stukjes behang op de wand. Die stukjes zitten meestal vast. Het verwijderen van deze stukjes behang noem je opzuiveren. Je kunt dit op twee manieren doen:

- Afsteken met een breed plamuurmes of een spackmes.
- Zorg hierbij dat je de muur niet beschadigt.
- Schuren met schuurpapier (P80) of met een schuurmachine.

Je controleert:

- Of de ondergrond niet te vochtig is. Dit doe je met een vochtmeter. Een vochtmeter geeft meestal zelf aan hoe vochtig een muur is. Geeft de meter rood aan, dan is het oppervlak te nat. Geel betekent 'vochtig' en groen betekent 'voldoende droog'.
- Of er spijkers of krammen in de muur zitten. Deze haal je weg.
- De hechting van de ondergrond. Je kunt de hechting controleren met plakband. Als er korrels of delen van de pleisterlaag op het plakband blijven zitten, behandel je de wand voor met een fixeermiddel. Als er verf op het plakband achterblijft, verwijder je de oude lagen.

Keuzevak 12 – Behangen

Muur behang klaar maken

Heb je de muur gecontroleerd? En ben je gebreken tegengekomen? Hieronder lees je hoe je de gebreken kunt behandelen.

Repareren en schuren

Zitten er gaten in de muur? Om straks een mooi resultaat te krijgen, moet de ondergrond vlak zijn. Daarom vul je gaten op met gipshoudend vulmiddel. Eventueel breng je grondpapier aan. Dit is een onderlaag voor het behang om oneffenheden weg te werken. Kleine oneffenheden en eventuele naden van het grondpapier schuur je weg.

Isoleren

Zitten er vieze plekken op de muur? Bijvoorbeeld vocht- of roetplekken? Het zou jammer zijn als je deze plekken later door het behang heen zou zien. Je neemt daarom de oorzaak weg. En behandelt de plekken daarna met een isoleermiddel.

Keuzevak 12 – Behangen

Voorstrijken

Neemt de ondergrond teveel water op? Dan moet je de muur ook nog voorstrijken. Of je de muur moet voorstrijken kun je controleren met een plantenspuit of natte spons. Als de ondergrond water opneemt of zelfs donker wordt, moet je de ondergrond voorbehandelen met een voorstrijkmiddel. Als er waterdruppels op de wand blijven zitten hoeft dit niet.

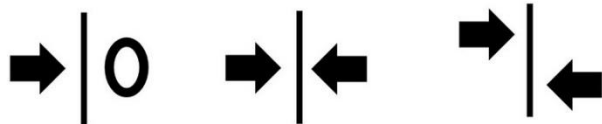

Keuzevak 12 – Behangen

Met of zonder patroon?

Heb je te maken met behang met of zonder patroon? Dat zie je aan het symbool op de bijsluiters. Dit betekenen de verschillende symbolen:

- Het symbool met een pijl en een 0 staat voor behang zonder patroon.
- Het symbool met twee pijlen op gelijke hoogte staat voor een aansluitend patroon. Bij een aansluitend patroon kun je de patronen op gelijke hoogte tegen elkaar plakken. De patroonherhaling geeft aan hoe hoog het patroon op het behang is.
- Het symbool met twee pijlen op ongelijke hoogte staat voor een verspringend patroon. Bij een verspringend patroon verschuift het patroon van de volgende baan. Het patroon sluit meestal aan op het midden van de vorige baan.

Keuzevak 12 – Behangen

Banenplan maken

Hoeveel?

Hoeveel banen heb je nodig? Om hier achter te komen meet je de hoogte en breedte van de muren op. Ook ga je na of je behang met of zonder patroon hebt.

Eerst bereken je het aantal banen:

1. Meet de breedte van de muur of muren op.
2. Deel de breedte van de muur door de breedte van het behang. Hoe breed het behang is staat op de verpakking. Rond de uitkomst af naar boven. Nu weet je hoeveel banen je nodig hebt.

Stel, je gaat een muur behangen met behang met een patroon. Je muur is 5800 mm breed. De breedte van het behang op een behangrol is in dit voorbeeld 520 mm. Je vindt de maten altijd op de verpakking.

Om te weten hoeveel banen je nodig hebt, deel je 5800 mm door 520 mm. De uitkomst is 11,15. Naar boven afgerond zijn dit 12 banen.

Banen uit een rol

Vervolgens bereken je hoeveel banen je uit een rol haalt:

1. Meet de hoogte van de muur.
2. Tel bij de hoogte van de muur 100 mm overlap op. Bij patroonbehang tel je hier ook de patroonhoogte bij op. De patroonhoogte vind je op de verpakking.
3. Deel de lengte van de behangrol door de lengte van de muur met overlap. De lengte van de behangrol vind je op de verpakking. Rond de uitkomst af naar beneden. Nu weet je hoeveel banen je uit een rol haalt.

Je berekent hoeveel banen je uit een rol haalt. Een rol behang heeft in dit voorbeeld een lengte van 10.005 mm. De muur is 2700 mm hoog. De patroonhoogte van het behang is 320 mm. Je telt eerst

Keuzevak 12 – Behangen

100 mm overlap en de patroonhoogte bij de muur op: $2700 \text{ mm} + 100 \text{ mm} + 320 \text{ mm} = 3120 \text{ mm}$.

Je deelt de lengte van het behang op de rol door de muur met overlap: 10.005 mm gedeeld door 3120 mm . De uitkomst is $3,22$. Naar beneden afgerond zijn dat 3 banen. Je haalt dus 3 banen uit een rol.

Aantal rollen

Hoeveel rollen behang heb je nu nodig? Om dit te berekenen deel je het aantal banen dat je nodig hebt door het aantal banen dat je uit een rol haalt. Rond de uitkomst af naar boven.

Je hebt 12 banen nodig en je haalt 3 banen uit een rol. 12 gedeeld door 3 is 4 . Je hebt dus 4 rollen behang nodig.

Behang controleren

[Vorige pagina](#) [Volgende pagina](#)

Voordat je begint met behangen controleer je ook altijd het behang. Het is niet de bedoeling dat je tijdens het behangen voor verrassingen komt te staan. Je controleert:

- Of je genoeg rollen hebt.
- Of de aanmaaknummers en kleurnummers gelijk zijn.
- Of er drukfouten in het behang zitten.

Keuzevak 12 – Behangen

Als je kleurverschil ziet, geef je de rollen die afwijken met verpakking aan de leverancier terug.
Pas daarna maak je het behang op maat en maak je de lijm aan.

Keuzevak 12 – Behangen

Op maat maken

Je hebt al berekend hoe lang de banen moeten zijn. Bij sommige soorten behang hoef je niet op het patroon te letten. Dit is op de bijsluiter aangegeven met een symbool. Ook staat in de bijsluiter of je het behang stortend moet plakken. Dit betekent dat je iedere tweede baan ondersteboven plakt. Je snijdt de banen nu op de volgende manier:

1. Meet met een rolmaat de lengte van een baan af langs de behangtafel.

2. Zet een streepje op schilderstape en plak die op de juiste plek op de tafel, zodat je weet hoe lang de baan moet zijn.

Keuzevak 12 – Behangen

3. Neem een behangrol en leg het begin van de rol op het stukje tape.
4. Rol de behangrol uit tot het einde van de tafel. Leg de rolmaat of iets anders zwaars op het begin van de behangrol zodat de baan blijft liggen.

5. Vouw de baan daar loodrecht om en snijd de baan door met het slagmes, zoals op de foto.
6. Neem deze eerste baan als voorbeeld en snijd de andere banen op lengte. Je laat de banen op de tafel liggen.

Keuzevak 12 – Behangen

7. Schrijf met potlood het volgnummer en een pijl op de achterkant van de banen zodat je weet welke kant boven moet. Gebruik een potlood en geen pen!

8. Heb je smalle stroken behang nodig? Maak het behang dan met een slagmes en slagband op de juiste breedte. Een slagband is een metalen band die je op de tafel bevestigt, zodat je er met het slagmes langs kunt snijden.

Keuzevak 12 – Behangen

Behang met patroon

Zo maak je behang met een patroon op maat:

1. Zoek eerst het exacte patroon op. Dit doe je door te kijken naar een opvallend detail aan de zijkant van het behang. Een stukje verder zie je dit detail terugkeren. Dit is het patroon.
2. Snij de eerste baan op dezelfde manier als de eerste baan bij behang zonder patroon.
3. Leg de eerste baan naast de behangrol en verschuif hem net zo lang tot het patroon goed aansluit. Snij het stuk dat je overhoudt af. Dit doe je voor alle volgende banen.
4. Schrijf met potlood het volgnummer en een pijl op de achterkant van de banen zodat je weet welke kant boven moet.

Keuzevak 12 – Behangen

Inlijmen

Voor het plakken van behang heb je behanglijm nodig. Elke soort behang heeft zijn eigen soort lijm nodig. De lijm moet krachtig genoeg, maar ook weer niet te sterk zijn. Het behang moet na verloop van tijd meestal namelijk ook weer verwijderd worden.

Lijm aanmaken

Voordat je de lijm aanmaakt, lees je altijd eerst de informatie die op de verpakking staat:

- Voor welke behangsoort(en) de lijm geschikt is.
- Hoe de verhouding poeder en water moet zijn.
- Hoe lang het duurt tot je het plaksel kunt gebruiken.

Lijm voor behangselpapier

Je kunt behangselpapier inlijmen met een behangborstel. Je smeert drie tot vier banen behang vanuit het midden naar de rand in. Sla de bovenkant van de baan telkens voor een derde deel om, de onderkant telkens voor twee derde deel.

Keuzevak 12 – Behangen

Inweektijd

Na een inweektijd van ongeveer 15 minuten, ga je de eerst ingesmeerde baan plakken.

Bekijk op de verpakking van de lijm altijd de inweektijd van het behang. De inweektijd is van belang voor het aantal banen dat je instrijkt. Als je te weinig banen instrijkt, dan is de lijm nog niet genoeg ingeweekt. Als je te veel banen instrijkt, dan kan de lijm al opgedroogd zijn als je wilt gaan plakken.

Glasweefsellijs

Lijm voor glasweefsel en vliesbehang breng je op de muur aan. Je doet dit met een roller en een kwast. Zorg dat je voldoende lijm aanbrengt. Breng de lijm net zo breed aan als de baan die je gaat plakken.

Keuzevak 12 – Behangen

Loodlijn zetten

Je moet behang recht op de muur aanbrengen. Maar muren zijn meestal niet recht! Daarom zet je eerst een loodlijn uit. De eerste baan plak je altijd langs de loodlijn. Je mag behang maximaal 20 mm door de hoek plakken. Bij een baanbreedte van 500 mm breng je de loodlijn daarom 480 mm uit de linkerhoek van de muur aan.

Om een loodlijn te tekenen gebruik je een lange waterpas. Met behulp van de waterpas kan je een verticale lijn van boven naar beneden trekken.

Ook kun je een schietlood gebruiken. Dit is een touwtje met een gewichtje eraan. Wanneer het touwtje recht naar beneden hangt kun je een verticale lijn langs het touwtje tekenen. Langs deze lijn kun je de eerste behangbaan plakken.

Keuzevak 12 – Behangen

Aanbrengen van behang

Je hebt alle banen op maat geknipt, de banen ingesmeerd met lijm en een loodlijn getekend. Nu kun je gaan beginnen met behangen. Hoe breng je de eerste baan aan?

1. Controleer het nummer en de pijl op de baan.
2. Leg de ingeweekte baan op je arm en ga op een trapje staan.

3. Plak de baan 50 mm onder de bovenste hoekpunten vast en laat de baan uitzakken.
4. Verplaats de baan naar de loodlijn en het plafond.

5. Breng één kant van de baan over de hele lengte op de loodlijn aan. Houd de andere kant van de baan vrij van de muur.

Keuzevak 12 – Behangen

6. Controleer de aansluiting op de loodlijn.

7. Heb je naast de loodlijn geplakt? Trek de baan dan weer los en probeer het opnieuw.

8. Zit de baan goed? Strijk hem lichtjes verticaal aan met een aanstrijkborstel.

Keuzevak 12 – Behangen

Glasweefsel aanbrengen

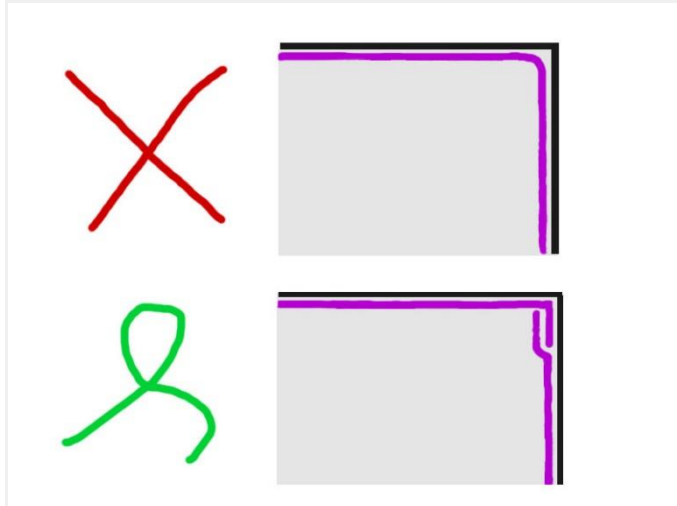
Zoals je weet lijm je bij glasweefsel, glasvlies en vliesbehang niet het behang in, maar de muur. Je brengt het glasweefsel (of glasvlies of vliesbehang) recht (te lood) in de natte lijm aan. Als het lukt doe je dat meteen op de goede plaats, zonder met de baan te schuiven. Je drukt het materiaal met een spatel strak aan in de hoeken langs het plafond en de plint.

De volgende banen breng je op dezelfde manier aan. De overlengte aan de boven- en onderkant snijd je strak af met een kunststof spatel en een scherp afbreekmes. En de naden druk je aan met een nadenroller.

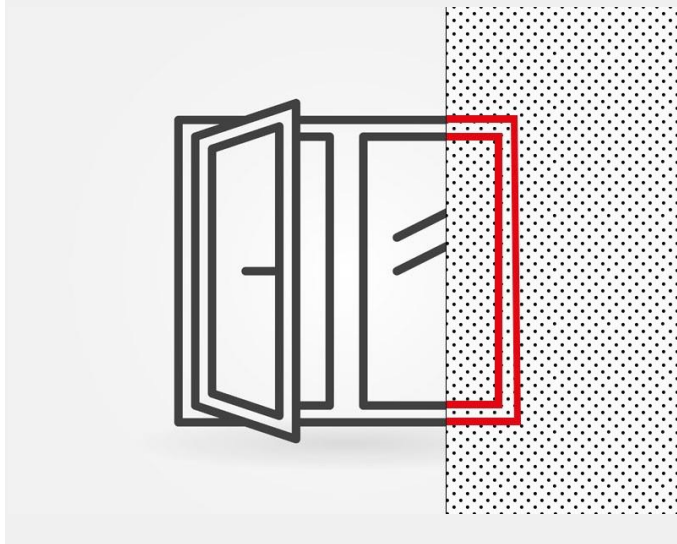
Hoeken, ramen en deuren

Bij uitwendige hoeken (bijvoorbeeld een paal) plak je het behang door. Maar bij inwendige hoeken mag dit niet. Je moet zo'n baan vooraf met een paar mm overlengte op maat snijden. Je plakt de baan een beetje over de hoek heen. De volgende baan plak je iets over de overlengte van de vorige baan heen. Zo krijg je nooit openstaande naden!

Als je behang aanbrengt op een muur die begrensd is door een kozijn, moet de baan 50 mm boven het kozijn komen. Je kunt de hoek bij het kozijn dan later netjes afwerken.

Als je behang aanbrengt op een muur met een deur of een raam, breng je de baan in de volle breedte aan en je laat de baan over het raam of de deur doorlopen. Later haal je het overtollige behang weg.

Keuzevak 12 – Behangen

Afwerken van behang

Je hebt banen met 100 mm overlengte geplakt. Je moet het behang dus nog aan de bovenkant en bij de plinten afwerken. Je kunt dit doen met een afbreekmes en kunststof spatel of met een schaar. Hoe snijd je behang op maat? Op maat snijden met een afbreekmes en spatel doe je zo:

1. Druk het behang vast tot in de hoek.

2. Zet de spatel in de hoek aan de linkerkant van de baan.

3. Snijd met het mes langs de spatel. Houd het mes zo vlak mogelijk, anders gaat het behang rafelen.

Keuzevak 12 – Behangen

4. Houd het afbreekmes stil en schuif de spatel naar rechts.

5. Snijd zo door tot het einde van de baan.

6. Verwijder de strookjes.

7. Verwijder lijmresten met een vochtige doek of spons. Doe dit meteen, want anders krijg je gele vlekken.

Keuzevak 12 – Behangen

8. Tot slot druk je de naden aan met een nadenroller. Een nadenroller is een handvat met daaraan een rollertje. Je rolt en drukt dit over de naad van de twee banen.

